

hernadgeza@gmail.com
+36 70 428 9868
skype: hernadgeza
www.hernadgeza.com

TÖRÉKENY ELMÉK
(LIPÓTMEZŐ)
2005-2010

HERNÁD GÉZA

TÖRÉKENY ELMÉK
(Lipótmező)

Becslések szerint megközelítőleg 450 millió ember szenved valamilyen pszichés betegségtől világszerte. Bár a modern pszichiátriai kutatások szüntelenül próbálnak új utakra lépni a betegek „gyógyításában”, mégis nagyon kevesen képesek a társadalomba való beilleszkedésre a súlyosan beteg emberek közül.

Legjobb esetben új módszereket fedeznek fel a tünetmentesítésben, amit eltérő mértékig sikeresen alkalmaznak a betegségek kezelésében. Lipótmező adott otthont Magyarország első országos Pszichiátriai és neurológiai intézetének, ami 1868-ban nyitotta meg kapuit Budai magyar Királyi országos tébolyda néven. A végleges bezárást 2008-ban megérő „sárga ház” a mentális problémák szinonímájaként vándorolt át a magyar köznyelvbe.

A jelenleg eladásra váró, részben adományokból létrehozott intézet, a pszichiátriai tudományok fejlődésének különleges tanúja kulturálisan is beírta magát a magyar történelembe olyan művészeket keresztül mint Gulácsy Lajos, Rejtő Jenő, Nemes Lampérth József...Az emberi agy működésének misztériuma valószínűleg örökre megfejthetetlen marad az orvostudomány számára.

A fényképeimen szereplő személyeket nem hátrányos helyzetű betegekként, hanem mint teljes értékű embereket szeretném bemutatni, akikben az egyediség és a kreativitás néha erősebben rajzolódik ki, mint egy egészséges személyiségben.

2008

Az egykor a magyar pszichiátria fellegrárának tartott Lipótmező 139 éven át szolgálta a legkülönbözőbb milliőkből idekerült emberek gyógyítását, de otthon adott modern orvosi kutatásoknak, továbbképzéseknek, stroke centrumnak is. Az intézmény bezárásával nemcsak egy tagadhatatlanul magas színvonalú, centralizált gyógyító műhely, de egyfajta kulturális és orvostörténeti örökség is darabjaira hullott szét, melynek gyökerei 1812-ig nyúlnak vissza amikortól a bécsi, prágai, lebergi elmeintézetek rendeletileg bezárták kapuikat a magyar betegek előtt.

Lipótmező megmentése sok szempontból anakronisztikus vállalkozásnak tűnt, hiszen a fényűző, kastély jellegű épület a hozzá tartozó hatalmas kerttel kétségtelenül múltat idéző, túlhaladott gyógyítási szellemet tükröz. A hanyatló luxus atmoszférája átjárja az egész telket, egy letűnt világ emlékei ezek, ugyanakkor különlegesen értékes fejlődéstörténeti kordokumentumok is, amiket ideális helyzetben, részben múzeummá, könyvtárrá, parkká alakíthattak volna, megőrizve a kulturális értékeket, amik így sajnos csak halvány foltokban maradnak majd fenn.

Az egészségügyi reform keretében több kórházat üritettek ki, melyekből az állam nagy profitot remél. Az átszervezések, leltárok, selejtezések, fenntartások rejtett költségei minden várakozást felülmúltak. A műemlékvédelem alatt is álló OPNI területén található víztározó, és a telekkel kapcsolatos egyéb szigorú megkötések különösen megnehezítik majd az ingatlan értékesítését. A SOTE budai épületei 10 éve állnak üresen, az Opni Völgy utcai villája 6 év után kelt el. A jogi útvesztők és kiskapuk országában a 140 éves történelmű milliárdos ingatlan könnyen erodálódik politikai korrupcióval fűszerezett üzleti harcterré...

Az egészségügyi tárca 2007. március 8-án az OPNI bezárásáról döntött. Azóta minden osztályra lakat került és több melléképületet is kiürítettek. Az intézmény szétdarabolásáról szóló határozat értelmében 622 ágy került felosztásra hét különböző kórház között. A betegek áthelyezése megtörtént, az intézmény hivatalosan 2007 december 21-én megszűnt. A kórház 139 évig működött, 2007. április 1-jével megszűnt a betegfelvétel, ami egy korszakot zárt le a "sárgaház" néven elhíresült intézet történetében.

Az OPNI igazi történelmi műemlék, a pszichiátriai tudományok fejlődésének különleges tanúja. Az eladásra szánt telek területén azonban nem csak a műemlékké nyilvánított főépület áll, amely Közép-Magyarország második legnagyobb épülete az Országház után, hanem számos melléképület is, amelyek az egymást követő korszakok gyógyításának szellemét tükrözik, és mára a magyar pszichiátria fejlődésének kulturális örökségévé váltak. Az épületekre lerombolás vár, az egyedülálló kordokumentumokra pedig selejtezés, mivel megőrzésüket az intézmény képtelen finanszírozni.

Az 1868. december 5-én megnyílt Budai Magyar Királyi Országos Tébolyda Európa legnagyobb és legmodernebb elmegyógyintézete volt, amely rövid időn belül nemzetközi hírnévre tett szert. A betegek teljeskörű befogadására berendezkedett intézményben a munka és művészetterépiás gyógyfoglalkoztatók mellett, szolgálati lakások, múzeum, könyvtár, és kápolna is található, de egy időben iparos műhelyek, gazdasági kolóniák, úszómedence, nyomda, pékség és jéggyár is működött itt, melyek célja a költségek csökkentése mellett, a betegek társadalomba való visszavezetése volt. Emellett a legmodernebb kutatásoknak otthont adó pszichiátriai, neurológiai és geriátriai betegségek széles skáláját ellátó globális intézményként is működött.

